

Jan 8, 45 – 59

Já mluvím pravdu, a proto mi nevěříte. Kdo z vás mě usvědčí z hříchu? Mluvím-li pravdu, proč mi nevěříte? Kdo je z Boha, slyší Boží řeč. Vy proto neslyšíte, že z Boha nejste.“ Židé mu odpověděli: „Neřekli jsme správně, že jsi Samařan a jsi posedlý zlým duchem?“ Ježíš odpověděl: „Nejsem posedlý, ale vzdávám čest svému Otci, vy však mi čest upíráte. Já sám nehledám svou slávu. Jest, kdo ji pro mne hledá, a ten soudí. Amen, amen, pravím vám, kdo zachovává mé slovo, nezemře navěky.“ Židé mu řekli: „Teď jsme poznali, že jsi posedlý! Umřel Abraham, stejně i proroci, a ty pravíš: Kdo zachovává mé slovo, neokusí smrti navěky. Všichni se vrátili do svých domovů. Ježíš odpověděl: „Kdybych oslavoval sám sebe, má sláva by nic nebyla. Mne oslavuje můj Otec, o němž vy říkáte, že je to váš Bůh. Vy jste ho nepoznali, ale já ho znám. Kdybych řekl, že ho neznám, budu lhář jako vy. Ale znám ho a jeho slovo zachovávám. Váš otec Abraham zajásal, že spatří můj den; spatřil jej a zaradoval se.“ Židé mu řekli: „Ještě ti není padesát, a viděl jsi Abrahama?“ Ježíš jim odpověděl: „Amen, amen, pravím vám, dříve než se Abraham narodil, já jsem.“ Tu se chopili kamenů a chtěli je po něm házet. Ježíš se však ukryl v zástupu a vyšel z chrámu.

Co je člověk, že na něj pamatuješ Bože. Kým jsme, co dělá člověka člověkem? V osmé kapitole Janova evangelia se Ježíš zabývá důležitými pojmy, jako je svoboda, hřích, otroctví, syn, dcera...

Vstupujeme do napínavého rozhovoru, vlastně spíš hádky: Ježíš o sobě říká, že je světlo světa, jeho oponenti, farizeové a zákoníci, po něm chtějí důkaz, přece mu nebudou věřit jen tak...

Pak se ho zeptají na otce. On jim řekne, že k němu odchází, že bude vyvýšen ke svému Otci–Bohu. Někteří mu v tu chvíli uvěří, jiní ne. Někdo si myslí, že chce Ježíš spáchat sebevraždu. K těm, kteří mu uvěřili, mluví Ježíš dále. Vyzve je, aby zůstali v jeho slovu a stali se učedníky, tak poznají pravdu a ta je osvobodí.

Tím je urazí – oni přece, jako potomci Abrahama, svobodní jsou! Nejsou otroky, snad ani hříchu ne. Tito farizeové řeknou, že mají Otce – Boha. Ježíš jim vyčte, že on je od Boha a jeho nepřijímají. A řekne jim, že jejich otec není Bůh, nýbrž ďábel, vrah od počátku, otec lži, ve kterém není pravda. A proto Ježíšovi nevěří. Oni mu odpoví, že je Samařan, což je nadávka, a že je posedlý zlým duchem. Jako by dnes řekli: „Jsi blázen, hráblo ti, ty jeden cigáne, muslim, uprchlíku!“

On se hájí, že není pomatený, ale pouze ctí Boha. A řekne jim, že ten, kdo bude brát vážně jeho slova jako slova Boží, nezemře navěky. Oni odpoví, že je posedlý, zbláznil se, a že je namyšlený. On jim řekne, že Abraham viděl jeho den a zaradoval se! Oni namítnou, že mu ještě není padesát. On řekne, *já jsem, dříve než se Abraham narodil*. Oni vezmou kameny a chtějí ho ukamenovat. On se ztratí v davu.

Tomu říkám rozhovor! Na začátku mnozí uvěří, čteme, i když nevíme úplně čemu. O pár okamžiků dále létají vzduchem slova jako blázen, pomatenec, cigán, ďábel, vrah, otec lži, vejtaha.

O chvíli později už jde o život, kameny v rukách, krví podlité oči, lynč, útěk davem, úkryt mezi lidmi v nějakém tmavém koutě, a konečně Ježíš odchází z kostela.

Tento rozhovor je hraniční, skoro extrémní, ale na druhou stranu v něm jde o hodně. Jde o pravdu, o svobodu, o to, kdo je můj Bůh a jaký vlastně je. A když vím, kdo je můj Bůh, pak budu také vědět, kdo jsem já. Jaký mám úkol, poslání, cíl. Co je mou svobodou a co mě zotročuje. Kdo je můj otec a čím jsem syn, dcera. Čím podoba se do mě otiskla při mém stvoření, ve chvíli, kdy jsem se poprvé nadechl a spatřil světlo světa ve tváři bytosti, která se ke mně skláněla.

Židé mají s Hospodinem smlouvu, už od dob praotce Abraháma. Nejdůležitější částí té smlouvy jsou tato slova: „**Smlouvu mezi sebou a tebou i tvým potomstvem ve všech pokoleních činím totiž smlouvou věčnou, že budu Bohem tobě i tvému potomstvu. A tobě i tvému potomstvu dávám do věčného vlastnictví zemi, v níž jsi hostem, tu celou zemi kenaanskou.**“ Ta smlouva má platit věčně, napořád, je nezrušitelná. Bůh v ní slibuje, že zachová Abrahámovi i jeho potomkům (židům) svou přízeň, bude jim Bohem. A také v ní dává židům do vlastnictví zemi Kanaan – Izrael. Každá smlouva má své podmínky. I tato má podmínku: „**Já jsem Bůh všemohoucí, choď stále přede mnou, buď bezúhonný! Mezi sebe a tebe kladu svou smlouvu; převelice tě rozmnožím.**“

Choď přede mnou, buď bezúhonný. To je abrahámovská, židovská a vlastně i křesťanská podmínka. Nemáme sedět s rukama v klíně a radovat se z toho, že nás má pán Bůh rád, máme hledat pravdu, žít podle ní...

Poznali jsme, že pravda je Ježíš. V něm se pravda zjevuje, přichází do světa od Boha. To je jádro sporu, napětí, urážek, pokusů o vraždu. Ježíšovo poselství je on sám. Ježíš je tělo Slova Božího. On je Syn člověka, Syn Boží, pravda.

Kdo je člověk? Jak vysvětlíte člověka?

Ježíš řekne, že všichni jsme Boží děti, podobní Otci. A Otec, kterého nikdo nikdy neviděl, přišel v Synu, v něm. On, Ježíš, pro nás v sobě zjevuje Boha.

Z této pravdy se rodí svoboda. Zde jsou kořeny svobody. Kdy je člověk svobodný? Je mnoho různých odpovědí...

Když je mocný, silný a zdravý, tak si může dělat, co chce. Ostatní jsou otroky, buď jeho, nebo své bezmoci.

Nebo jinak: svobodný je ten, kdo má poznání. Ostatní nevědí, jsou nevědomí a proto otroci, kteří však nevědí ani to, že jsou otroky.

Nebo: člověk je svobodný, když se vymaní z touhy svého srdce, z vazeb na věci, na vztahy. Je svobodný, když se mu podaří vnitřně se od všeho osvobodit. Otroky jsou pak ti, kdo touží, žijí, potřebují, kdo jsou ve vztazích, kdo prožívají emoce, milují, nenávidí.

Anebo třeba: člověk je svobodný proto, že je obrazem a podobou Boha, který je láska. Je svobodný, protože je společníkem Božím v rozhovoru, partnerem schopným odpovídat na lásku láskou. Je to osobní vazba na Boha, která osvobozuje, dává potěšení a sílu jednat láskou. Amen